

## POSUDEK

### vedoucí na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Katrin Tarkhounová

Téma práce: Morální vývoj dospívajících v sociálně kognitivní perspektivě

Autorka, Katrin Tarkhounová, se ve své bakalářské práci zaměřuje na oblast morálního vývoje u dospívajících v sociálně kognitivním kontextu a ve výzkumné části pak úžeji na téma morální vyspělosti starších adolescentů v Kohlbergově kognitivně vývojovém pojetí. Přestože je zcela zřejmé, že morální vyspělost významného procenta populace je zásadní podmínkou pro udržení demokratického společenského zřízení, téma etické výchovy (a hledání vhodných přístupů k podpoře morálního vývoje) začalo být diskutováno mezi pedagogy a psychology, pracujícími s mladou populací, až relativně nedávno. Autorka si zvolila pro svou bakalářskou práci téma nanejvýše aktuální a společensky významné.

Bakalářská práce je členěna do dvou základních celků. Teoretickou část tvoří pět hlavních kapitol, v nichž autorka nejprve vymezuje relevantní terminologii (kap. 1), dále podává stručný výklad nevýznamnějších teorií morálního vývoje (kap. 2) a na ně navazující sociálně kognitivní koncepty - teorii C. Gilliganové (kap. 3) a teorii morálního výpadku (theory of moral disengagement) A. Bandury (kap. 4). V poslední kapitole stručně zmiňuje některé další poznatky vztahující se k morálnímu uvažování a jednání, jednak z oblasti psychologie osobnosti (koncept morální inteligence), dále pak z oblasti neuropsychologie (důsledky organického poškození mozku na morální kognici). Empirickou část tvoří výzkumná sonda, v níž autorka vyšetřila pomocí dotazníku (s využitím Heinzova morálního dilematu) 85 dívek a chlapců z 4. ročníku čtyřletých gymnázií. Získaná data kvalitativně vyhodnotila v souladu s popisem tří základních stádií morálního vývoje v teorii L. Kohlberga. Pomocí statistické metody  $\chi^2$  následně ověřovala genderové rozdíly v dosažených stádiích i v orientaci na tzv. morálku péče resp. morálku spravedlnosti v pojetí C. Gilliganové. Součástí výsledků je také prezentace ukázek konkrétních písemných výpovědí spolu s jejich přiřazením do příslušných stádií a významových kategorií.

Je na místě uvést, že předložená bakalářská práce dosahuje nadprůměrné úrovně zpracování po stránce koncepční i obsahové. Autorka prokazuje vynikající schopnost konceptuálního myšlení při výkladu pojmů i základních tezí diskutovaných teorií. Je to zřejmé také z její schopnosti aplikovat teoretické poznatky při následné analýze kvalitativních dat, resp. při jejich klasifikaci do příslušných stádií a obsahových kontextů. Text, vyznačující se vysokou jazykovou úrovní, imponuje „occamovskou“ stručností, neobsahuje tedy žádná „prázdňá“ místa. Autorka vychází z dostatečného množství relevantní literatury, v níž nechybí zahraniční ani výzkumné studie. Hypotézy formuluje realisticky, v souladu se získanými poznatky z dané oblasti. Při jejich diskusi i při interpretaci dat postupuje precizně. V závěru práce zmiňuje nejvýznamnější nálezy, k nimž dospěla. Zároveň se zde také zpětně zamýšlí nad zvoleným výzkumným designem, nad jeho eventuálními slablinami a nad limity zobecnitelnosti svých výsledků. Tím prokazuje vysoký stupeň autorské reflexe, s níž se v bakalářských (ale i v diplomových) textech lze setkat poměrně zřídka.

Předložená bakalářská práce Katrin Tarkhounové má nadprůměrnou úroveň a jednoznačně splňuje všechna požadovaná kritéria. Autorka v ní prokazuje vynikající orientaci ve zvolené problematice a téma zpracovává s velkou odbornou precizností. Vzhledem k výše uvedenému navrhuje vedoucí její výsledné hodnocení známkou:

„výborně“

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 20. 8. 2012